

GET YOUR FACTS STRAIGHT

MĀCĪBU METODOLOĢIJAS ZIŅOJUMS

APRAKSTS

Šis dokuments iepazīstina ar literatūras apskatiem un pētījumiem, kuru pamatā ir apmācības kritēriji projektam "Get Your Facts Straight", ko koordinē ALL DIGITAL. Tam seko pieņemtā apmācības metodika, dalībnieku atlases kritēriji un iespējamās problēmas apmācību veikšanā, kā arī iespējamie risinājumi.

Sagatavoja: EAVI (European Association for Viewers Interests)

Autori: Paolo Celot un Fulin Low

LĪDZSTRĀDNIKI: VISI PROJEKTA
PARTNERI

1.	levads	3
2.	Labas prakses un veiksmīgas plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes projektu pārskatīšana ..	4
2.1.	Vispārīgas atsauksmes	4
2.1.1.	Esošās labas prakses pārskats Nr. 1: ietekmes projekts	4
2.1.2.	Esošā labas prakses pārskatīšana 1: NESET II analītiskais pārskats	5
2.1.3.	Nīderlandes nacionālās MediaCoach programma	5
2.1.4.	Melu detektori	6
2.2.	Mūsu mērķgrupām specifiski projekti un apmācības vajadzības	7
2.2.1.	Jaunieši un skolas bērni	7
2.2.2.	Pieaugušie	9
2.2.3.	Augstākā līmeņa pilsoņi	11
2.2.4.	Jauktās grupas	13
3.	Pieņemtā metodoloģija	14
3.1.	Vispārīgs pārskats	14
3.2.	Palielināt stratēģiju un ņemt vērā	16
4.	Dalībnieki	17
4.1.	Dalībnieku atlases kritēriji	17
4.2.	Dalībnieku pieņemšana darbā	17
4.3.	Dalībnieku motivācija	18
5.	Iespējamās problēmas un iespējamie risinājumi	18
6.	Atsauces	20

I. Tabulas un figūras

Attēli

Attēls 1 Knowles '4 Principles of Andragogy.....	10
Attēls 2 Bloom's taksonomija	14

Tabulas

Tabula1 Izvēlēti labi projekti no Events Foundation 2013 Publikācija.....	8
Tabula2 mācīšana Pieaugušajiem un senioriem	11

1. Ievads

Eiropas Komisija ir izstrādājusi plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes definīciju kā spēju:

- Piekļuve multividei
- Kritiski izprast plašsaziņas līdzekļus un ar tiem mijiedarboties.
- Pārvietojieties modernajā ziņu vidē un pieņemt lēmumus

Plašsaziņas līdzekļu lietotprasme ir arī instruments, kas dod iespēju iedzīvotājiem, palielina viņu informētību un palīdz novērst dezinformācijas kampaņu un ziņu viltojumumu ietekmi, izplatoties digitālajos plašsaziņas līdzekļos (Eiropas Komisija, 2019a).

Eiropas Komisija uzskata, ka dezinformācija ir “pārbaudāma nepatiesa vai maldinoša informācija, kas radīta, iesniegta un izplatīta, lai gūtu ekonomisku labumu vai apzināti maldinātu sabiedrību” (Eiropas Komisija, 2019b).

2018. gadā Eurobarometra zibensaptauja par plašām ziņām un informācijas trūkumu tiešsaistē mērīja 26576 Eiropas iedzīvotāju uztveri un bažas par nepatiesām ziņām. Rezultāti liecina, ka viltus ziņas ir plaši izplatītas visā ES, jo 85% respondentu viltus ziņas uztver kā problēmu savā valstī un 83% to uztver kā demokrātijas problēmu kopumā (Eiropas Komisija, 2018. gads).

Tādējādi šī izmēģinājuma apmācība ir nozīmīga, mēģinot risināt šo problēmu, un tā sniegs ieskatu par to, kā ģimenes iekšējā dinamika var ietekmēt plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes apmācību. Ideālā gadījumā būtu jāveic pirmsapmācības aptaujas un apspriešanās, lai apkopotu informāciju par dalībniekiem un informētu viņus par mācību mērķiem.

Projekta “GetFacts” vispārējais mērķis ir novērst dezinformāciju starp studentiem/jauniešiem (vecumā no 14 līdz 16 gadiem) no sociāli un ekonomiski nelabvēlīgas vides un viņu vecākiem/vecvecākiem, nodrošinot piekļuvi plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes izglītības iespējām un palielinot informētību. Tas tiktu veikts, izmantojot 10 stundas ilgu apmācību, 5 stundas katrai grupai atsevišķi un pēc tam 5 stundas ilgas aktivitātes, kurās apvienosies jaunieši un vecāki.

Izmēģinājuma mācības ideālā gadījumā tiks veiktas digitālās nedēļas/plašsaziņas līdzekļu reklāmas nedēļas 2020 laikā¹ vismaz 250 Eiropas iedzīvotājiem 7 ES valstīs (apm. 20 jaunieši un 20 vecāki). Līdz mācību beigām dalībnieki vairāk apzināsies to saturu, ko viņi parasti izmanto sociālajos medijos. Jo īpaši par to, kas ir reāls un kas ir aplams, un par komerciāliem vai politiskiem iemesliem šis maldinošais saturs ir apzināti publicēts tiešsaistē. Citiem vārdiem sakot, dalībnieki

---

¹Eiropas plašsaziņas līdzekļu rakstītprasmes nedēļa ir jauna Eiropas Komisijas iniciatīva, kuras mērķis ir uzsvērt plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes nozīmi sabiedrībā un veicināt plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes iniciatīvas un projektus visā ES.

iegūs izpratni par to, kas ir dezinformācija un kā to identificēt tiešsaistē. Viņi vingrinās attiecīgās uzmanības un kritiskās apziņas spējas. Turklāt viņi vairāk apzināsies, kādas briesmas rada viņu privātā sfēra, sabiedrība un demokrātija.

2. Labas prakses un veiksmīgas plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes projektu pārskatīšana

Lai izlemtu par šīs apmācības metodiku, tika veikta labas prakses un veiksmīgu plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes projektu pārskatīšana. ES valstīs ir īstenoti neskaitāmi projekti, un vēl daudz kas tiek organizēts.

Pārskats par ES valstu attiecīgajām valsts stratēģijām un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes un jauno plašsaziņas līdzekļu drošas izmantošanas veicināšanu, kas veikts, izmantojot pieejamo informāciju par EACEA (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) valsts politikas platformu (EACEA 2019), liecina, ka ne divās valstīs ir viens un tas pats plāns. Tomēr ieinteresētās personas joprojām ir tās pašas: publiskā, privātā un pilsoniskā sabiedrība, jo veiksmīgiem plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes projektiem ir nepieciešama šo 3 dažādo dalībnieku tieša vai netieša līdzdalība.

2.1. Vispārīgas atsauksmes

2.1.1. Esošās labas prakses pārskats Nr. 1: ietekmes projekts

Projekta “Empower” komanda ir sagatavojusi “Labo prakšu katalogu plašsaziņas līdzekļu rakstītībai un kritiskajai domāšanai PIA jomā”, kas sniedza vispusīgus kopsavilkumus par 16 labas prakses piemēriem, sniedzot lielisku ieskatu, kas palīdzēja partneriem izstrādāt efektīvākus materiālus un atvērtos izglītības resursus.

Plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes programmām var būt dažādas permutācijas, un galīgais mērķis joprojām ir viens un tas pats, proti, radīt kaut ko labvēlīgu cilvēku dzīvē, dodot viņiem līdzekļus un prasmes to darīt. Pilnvarojums ir izstrādāts ar skaidru mērķi, proti, ievērojami uzlabot jauniešu spēju kritiski novērtēt tiešsaistes un sociālo plašsaziņas līdzekļu saturu, ko viņi patērē un rada, tādējādi dodot viņiem iespēju kļūt atbildīgiem un pārliecinātiem digitālajiem iedzīvotājiem.

Labas prakses katalogs sniedz un iesaka efektīvākus veidus, kā veidot sarežģītas idejas par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, lai studentiem un jauniešiem nodrošinātu pilsonību. Piemēram, dažas labas prakses kategorijas ietver inovatīvu pedagogiju, kritisko domāšanu un izzinošu izglītību, kur izglītojamie ir pakļauti zināšanu daudzveidībai, mudināti un motivēti pārdomāt savus pieņēmumus un domāt par patiesību un zināšanām. Katalogs, izmantojot rūpīgi sagatavotus kopsavilkumus, sniedz arī noderīgus padomus sesiju vadīšanā: piemēram, tā vietā, lai mācītos ilgā mācību stundā, var sadalīt sesiju vairākās īsās daļās ar atšķirībām starp tām, lai palīdzētu studentiem labāk saglabāt informāciju.

Viens labas prakses piemērs ir "Empātijas starpgrupa", kura mērķis ir veicināt starpgrupu empātiju un konstruktīvus sociālos kontaktus. Sniegtos ieteikumus par īstenošanu var ņemt vērā, izstrādājot seminārus, kuros iesaistīti cilvēki no dažādiem apstākļiem. Piemēram, skolotājiem un kopienas vadītājiem ir nepieciešams pastarpināt sesijas un novērst sadalīšanos, iekļaujot spēļu elementus var palīdzēt pārvarēt bažas par mijiedarbību ar citām grupām un lomu spēlēšanu, palīdz dalībniekiem domāt dažādos veidos un aplūkot jautājumus no jauna.

2.1.2. Esošā labas prakses pārskatīšana 1: NESET II analītiskais pārskats

Mcdougal et al (2018. gada ziņojums) ar nosaukumu "Mācīšana par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi Eiropā: pierādījumi par skolu efektīvu praksi pamatizglītībā un vidējā izglītībā" (darba grupas) iepazīstina ar jaunākajiem pētījumiem plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes un plašsaziņas līdzekļu izglītības jomā attiecībā uz pamatizglītību un vidējo izglītību Eiropā. Galvenie secinājumi ir tādi, ka izglītošana par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi ir sadrumstalota skolu izglītības jomā visā Eiropā, kas izpaužas dažādās mācību programmās vai kā atsevišķs temats. Notiek aktīvas debates par labāko veidu, kā novērst studentu uzņēmību pret dezinformāciju, koncentrējoties uz to, cik lielā mērā iejaukšanās būtu jākoncentrē uz cilvēka pamatuzskatu sistēmu un pasaules skatījumu. Plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes iniciatīvas, tostarp izglītojošas programmas, kurās iesaistīti žurnālisti, ir palīdzējušas padarīt bērnus mazāk neaizsargātus pret dezinformāciju.

Veiksmīgas izglītības iejaukšanās galvenie elementi ir kritiskās domāšanas un analītiskās kompetences pilnveidošana. Plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes izglītības mācīšanas un mācīšanās praksē var izmantot dažādas mācību metodes, piemēram, aktīvu izmeklēšanu, uz diskusijām balstītu mācīšanos, uz sadarbību balstītu mācīšanos un ar spēlēm saistītu mācīšanos utt., kas lielākoties ir balstītas uz aktīvu mācīšanos.

Lai veiksmīgi īstenotu plašsaziņas līdzekļu rakstpratības izglītību skolas līmenī, ir nepieciešama pieeja pedagogijai, kas apvieno un/vai šķērso robežas starp telpām un lomām. Tas nozīmē, ka skolēni spēj izmantot zināšanas ārpus klases "trešajā telpā", kas ir krustošanās telpa starp viņu pašu dzīvi un gūtajām zināšanām.

2.1.3. Nīderlandes nacionālās MediaCoach programma

Šī programma ir pēcdiploma līmenī ar pasniedzēja mērķi.

Saskaņā ar tās oficiālo tīmekļa vietni Nationale Opleiding MediaCoach (NOMC), kopš mācību MediaCoaches sākuma 2007. gadā ir apmācīti vairāk nekā 2400 cilvēku. Šie sertificētie MediaCoaches savā darbā izmanto savas prasmes un zināšanas, un NOMC secināja, ka no 2013. gada MediaCoach tika uzskatīta par jaunu profesiju, kas labi pieņemta skolās, bibliotēkās un jauniešu darbā.

Nīderlandes plašsaziņas līdzekļu pasniedzēju apmācības iniciatīva ir veiksmīgi sasniegusi mērķi uzlabot bērnu, jauniešu un vecāku plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, apmācot jauniešus, jo

īpaši skolotājus, bibliotekārus, jaunatnes darbiniekus, valsts amatpersonas un citus sabiedrības speciālistus, dodot viņiem iespēju pētīt šo jauno plašsaziņas līdzekļu un jauno literātu iespējas un problēmas. Valsts MediaCoach apmācība ir vērsta uz digitālās rakstpratības un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes attīstīšanu starp visiem iedzīvotājiem: jauniešiem, pieaugušajiem un senioriem. Kurša laikā notiek plašas mācības ar kokrūpniecības prasmēm un didaktisku aktivitāšu un materiālu izstrādi. Dalībniekiem tiek mācītas komunikācijas un prezentācijas tehnikas, kā arī projekta izstrādes un vadības prasmes.

Ir interesanti atzīmēt, ka programma tika izveidota, "apgriežot klasi", kas tika veikta, nodrošinot studentiem papildu uzdevumus, piemēram, atskaites, rakstus, video vai dokumentālās filmas pirms tiešraides. Saskaņā ar klasikas metodoloģiju studenti var pievērsties padziļinātai analīzei tiešraides laikā un tēmu piemērošanai savā darba vidē, kā arī kopīgu uzdevumu veikšanai. Apgriežot mācību programmu, fokuss mainās uz (atbildīgajiem) studentiem. Tas aktivizē viņu iesaisti, kā arī studentu sadarbību un mijiedarbību. Tā rada lielāku individuālo atbildību un neatkarīgu mācīšanos, kā arī sniedz studentiem personiskākas konsultācijas ar pasniedzējiem. Saskaņā ar šo metodiku ir ieteicams uzsākt skaidrus un lietišķus uzdevumus, kā arī sagatavot/izvēlēties studentiem pievilcīgu saturu, lai mudinātu studentus sagatavoties.

Programma gadu gaitā ir augusi, un MediaCoaches ir trenējušies arī Curacao un Sint Maarten. Tas ir radījis Eiropas MediaCoach projektu, kas ir trīs gadus ilgs darbs līdz 2020. gada beigām un kurā galvenās ieinteresētās personas plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes jomā ir apvienotas, var darboties kā katalizators, lai veicinātu vienas no visveiksmīgākajām Eiropas praksēm jauniešu plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes jomā, kas veicina paplašināšanos starp reģioniem un valstīm. Nīderlandes MediaCoach mācību iniciatīva tiks pārņemta šādos piecos citos Eiropas Savienības valstu kontekstos: Kiprā, Grieķijā, Portugālē, Rumānijā un Bulgārijā.

Lai arī MediaCoach programmas fokuss atšķiras no mācību "GetFacts", tā uzsver studentu **pieaugošo iesaisti**, īpaši tur, kur tas aktivizē viņu piesaisti, sadarbību un mijiedarbību. Tas arī parāda, ka, lai programmas būtu efektīvas un mērogojamas, ir jābūt skaidriem mērķiem, pietiekamai devai un intensitātei, jāizmanto dažādas mācību pieejas un jānonāk pie cilvēkiem, kad viņi ir gatavi pārmaiņām.

2.1.4. Melu detektori

Izglītības programmās visās Eiropas skolās, kuru mērķis ir apkarot dezinformāciju, sāk iesaistīt profesionālus žurnālistus.

Melu detektori ir organizācija, kas ir ieguvusi Eiropas Komisijas 2018. gada ES digitālo prasmju balvu par savu darbu izglītībā. Viņu godalgotā projekta mērķis ir pārvērst 10-15 gadus vecus skolēnus par spēcīgiem melu detektoriem un kritiskiem domātājiem, dodot viņiem iespēju izprast plašsaziņas līdzekļus, izdarīt apzinātu izvēli un pretoties līdzinieku spiedienam, kad viņi veido savu skatu uz pasauli. Viņi izvieta žurnālistus un atlasītos plašsaziņas līdzekļus, lai klasēs

mācītu mācību stundas, kas ilgst 90 minūtes skolotāja klātbūtnē, un vajadzības gadījumā piedāvātu papildu materiālus.

Sesijas ietver viltoto ziņu apskatu, nepareizas informācijas pārbaudes metodes un viltoto ziņu fenomena vadītāju analīzi. Interaktīvās sadaļas, kas izstrādātas atbilstoši attiecīgajai vecuma grupai, palīdz bērniem izprast, kā plaši izplatītie plašsaziņas līdzekļi atlasa ziņas, un var pievienot neobjektivitāti, lai sniegtu priekšstatu par realitāti, kas bieži vien ir nepilnīga. Materiāls mājasdarbiem vai sekošanas sesijām (ja nepieciešams) ļauj bērniem padziļināti izprast selektīvus stāstījumus un perspektīvas.

Lai gan šajos projektos dažādos veidos tiek risinātas dažādas plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes, tajos parasti izmanto jauktas pieejas un tādas metodes kā aktīva izmeklēšana un sadarbība, kuru pamatā ir aktīva mācīšanās.

2.2. Mūsu mērķgrupām specifiski projekti un apmācības vajadzības

2.2.1. Jaunieši un skolas bērni

Gan jauniešiem, gan pieaugušajiem ir jājūt, ka viņi aktīvi piedalās savā mācību pieredzē un ne tikai kā pasīvi izglītojamie.

Sociālo plašsaziņas līdzekļu rakstītprasme pārmaiņām (*sml4change*) ir viena gada izmēģinājuma projekts, ko koordinē Eiropas Skola un līdzfinansē Eiropas Komisija un kura mērķis ir atbalstīt Eiropas skolu vadītājus un skolotājus, jo īpaši tos, kuri strādā ar sociāli atstumtiem jauniešiem, lai veicinātu sociālo plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi gan skolā, gan vietējā sabiedrībā, tādējādi sasniedzot iedzīvotājus kopumā. Ieteikumi no *sml4change* projekta tika sniegti Donoso un Sefen 2019. gada ziņojumā. Viņi atzīmēja, ka vairāki pētījumi ir mēģinājuši noteikt kopīgas veiksmīgas jaunatnes audzināšanas profilakses iezīmes. Tādas stratēģijas kā ekstrēmu piemēru izmantošana, baiļu izraisošā taktika un lekcijas, kas galvenokārt vērstas uz informācijas sniegšanu, ir mazāk efektīvas nekā **uz prasmēm balstītas programmas, kurās izmanto aktīvas mācību stratēģijas un skaidrus teorētiskus modeļus.**

The Evens fonds kopš 2009. gada cenšas uzlabot plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi Eiropā. Viņu 2013. gada publikācija ar nosaukumu "Media Literacy in Europe: 12 Good Practices That will Inspire You" ir 12 projektu galīgā atlase, kuru izvēlas ar padomdevējas padomes palīdzību, ko veido dažādu Eiropas valstu plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes eksperti. Pēc rūpīgas šīs publikācijas izpētes šeit ir apkopojums par dažiem labiem projektiem, kuros tieši iesaistīti jaunieši un vecākie iedzīvotāji.

Tabula1 Izvēlēti labi projekti no Events Foundation 2013 Publikācija

Virsraksts un projekta kopsavilkums	Mērķa grupa	Metode	Ilgums
<p>Mācīties kopā ar Assassin 's Creed Studenti izpētīja komerciālu videospēli, kas bija veidota izklaidei, bet tai bija reālistisks vēsturisks uzstādījums. Izvaicājot to, ko viņi redzēja, dzirdēja un izdarīja spēles laikā, un izpētot savus jautājumus, izmantojot tiešsaistes avotus, viņi izveidoja paši savu mācību programmu par vēsturisko periodu un tēmu.</p>	<p>Skolēni publiskās skolās. Šī spēļu franšīze vislabāk noder vidusskolai</p>	<p>Konstruktīva mācīšanās, zinātkāre par spēli un veicot neatkarīgu izpēti tiešsaistē (un/vai grāmatās), formulējot jautājumus un izpētot tos, rakstiski sazinoties tiešsaistē</p>	<p>Vismaz trīs stundas, vēlams, visa skolas diena</p>
<p>Media Voices 4 īpašās grupas Kopējā tēma bija mediju lietotprasme: "Realitātes pārbaude – kā mēs uztveram un veidojam pasauli caur medijiem". Pusaudžu ar īpašām vajadzībām stiprās puses un potenciāls tika prezentēti plašai sabiedrībai, izmantojot un veidojot dažādus plašsaziņas līdzekļus, palielinot informētību un palīdzot viņiem apgūt noderīgas prasmes. Dažādi darba līmeņi: projektu prezentācijas, radošās darbnīcas, blogs, skolas žurnāls un sabiedriskie pasākumi.</p>	<p>Pusaudži ar dažādām īpašām vajadzībām, vecumā no 12 līdz 17 gadiem Serbijas un Rumānijas partnerskolās</p>	<p>Neformālās aktivitātes un aktīvas mācību metodes, piemēram, "interaktīva mācīšanās, darbsemināri un prasmju prakse, līdzdalībnieku izglītība, kooperatīvā mācīšanās, tālmācība, mediju darbība, sadarbība ar sabiedrisko mediju pakalpojumiem, pašu mediju rīku izveide</p>	<p>9 mēneši - 1 gads</p>
<p>Paaudžu dialogs Tika pārbaudīts un izvērtēts aktīva plašsaziņas līdzekļu darba potenciāls, lai veicinātu plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi un atbalstītu paaudžu dialogu, lai panāktu labāku izpratni. Tika uzsākti kontakti starp divām vecuma grupām, lai veicinātu dialogu, kopīgi strādājot pie mediju produktiem. Tika uzsākti</p>	<p>Jaunieši vecumā no 14 līdz 20 gadiem, vēlams maznodrošinātie, un cilvēki, kas vecāki par 60 gadiem; aptuveni 10 jaunieši un pieci vecākie cilvēki piedalījās katrā projektā</p>	<p>Aktīvs mediju darbs apvienojumā ar mākslas izglītības un radošas rakstīšanas metodēm</p>	<p>3 – 5 dienas atkarībā no projekta</p>

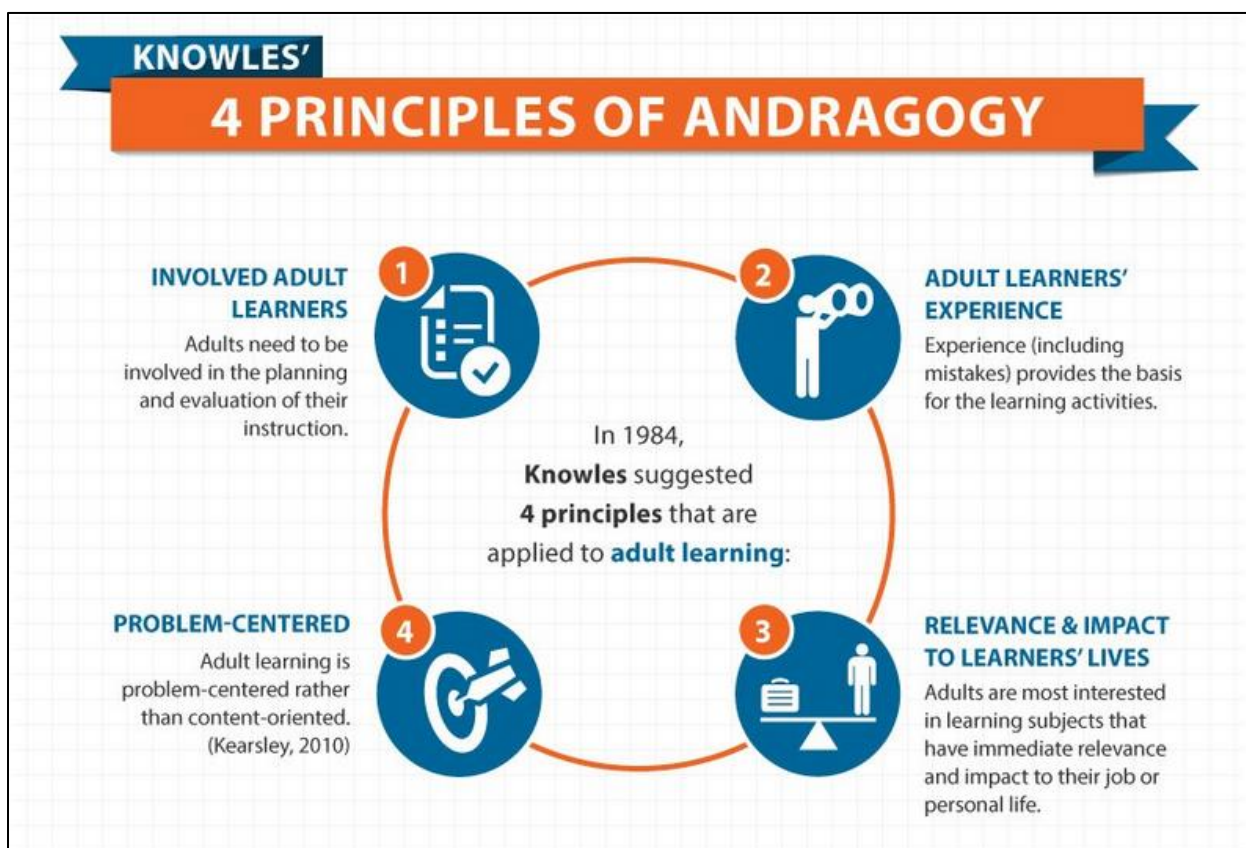
<p>un īstenoti 11 izglītojoši projekti ar dažādiem dalībniekiem un dažādiem plašsaziņas līdzekļiem, piemēram, video, audio producēšana, TV šovs, audio ceļvedis, mobilā tālruņa klipi un daudz kas cits.</p>			
<p>The Videomuseums Projekts, kurā skolēni tiek aicināti kolektīvi pētīt, izvēlēties, ierakstīt un prezentēt īsās videofilmas – ar dokumentālu pieeju – tēmas par savu personisko kultūru. Šīs tēmas var atvasināt no viņu personiskās, dabiskās, cilvēka veidotās vai sociālās vides, un tās izvēlas studenti, jo viņi uzskata, ka tās jā saglabā nākotnes iedomātajā jaunatnes muzejā. Vispirms šis projekts sniedz viņiem piekļuvi plašsaziņas līdzekļu ražošanas līdzekļiem un nodrošina viņiem nepieciešamās prasmes, pēc tam aicina viņus apspriest un kritiski izvērtēt video, dodot viņiem iespēju gūt lielāku izpratni.</p>	<p>Pamatskolas un vidusskolas skolēni (13 – 18 gadus veci), kā arī viņu skolotāji</p>	<p>Mediju darbs klasē un jomā, sociālo pētījumu, videoierakstu un rediģēšanas, dokumentālā un jautkā žanra producēšana</p>	<p>Viens mācību gads (apm. 6 mēneši) Studenti sanāk 2 stundas nedēļā, ir nepieciešamas 2-3 papildu dienas nedēļas nogalēs filmēšanai un 2-3 papildu dienas rediģēšanai</p>

Tas nav pilnīgs visu publikācijā sniegto punktu uzskaitījums, bet šo projektu pārskatīšana ir parādījusi, ka tiem ir daži kopīgi aspekti: nepārprotamas mācību stratēģijas un aktīvas mācību metodes sajaukums, un tajā ir iesaistītas vairākas ieinteresētās personas ilgākā laika posmā.

2.2.2. Pieaugušie

Ir veikti pasākumi, lai pētītu pieaugušajiem un vecākiem cilvēkiem piemērotas mācību pieejas. Būs interesanti pētīt atsauksmes no pasniedzējiem un dalībniekiem pēc pilotu apmācības, jo jautku vecuma grupu ģimeņu apmācība mediju lietotprasmes jautājumos joprojām notiek retāk.

Pieaugušo izglītības principi ir iedvesmojoši “GetFacts” mācības, un īpaši Malkolma Knowles “Andragogy” sniedz vispusīgu pārskatu par pieaugušo izglītību. 4 principi ir apkopoti attēlā:

Avots: <https://elearninginfographics.com/adult-mācību-teorija-andragogija-infografika/>

Christopher Pappas (2013), e-Learning dibinātājs, ir uzrakstījis uzkrītošu rakstu par to, kā Knowles 5 pieaugušo mācību teorijas pieņēmumus var pārtulkot uz mūsdienu eMācību pieredzi un kā mēs varam integrēt Andragogy 4 principus savā e-mācību kursā, lai maksimāli apgūtu pieredzi un motivāciju. “Knowles” 4 “Andragogy” principi ir izmantoti arī tādu projektu metodikas izstrādē kā “Digitālo kompetenču attīstības sistēma” (DIGITAL COMPETENCES DEVELOPMENT SYSTEM — DCDS), kuras mērķis ir izveidot sistēmu, kas Eiropas iedzīvotājiem ar zemu kvalifikāciju nodrošinās digitālās un transversālās pamatprasmes, kas nepieciešamas nodarbinātībai, personiskajai attīstībai, sociālajai integrācijai un aktīvam pilsoniskumam.

“Knowles” 4 pieaugušo izglītības teorijas principu piemērošana mācībām

1. Andragogy princips #1: involved Adult Learners

Ir īpaši svarīgi, lai pieaugušie, kas mācās, būtu iesaistīti savā mācību pieredzē, lai tā būtu mācību programmas izstrādes un īstenošanas, kā arī novērtēšanas procesa neatņemama

sastāvdaļa. Lai to panāktu, mēs varam saņemt atsauksmes no pieaugušajiem, kas mācās, tādējādi ļaujot labāk izstrādāt mācību materiālus, testus un darbības, pamatojoties uz pieaugušo izglītojamo vajadzībām un vēlmēm. Attiecībā uz apmācību “GetFacts” mēs ceram apkopot informāciju, izmantojot pirmsmācību aptauju un konsultācijas par dalībnieku interesēm un pamatinformāciju, kā arī informēt viņus par izvirzītajiem mērķiem un metodēm to sasniegšanai. Atsauksmes, kas apkopotas pēc pilotu mācībām, tiks izmantotas arī mācību pārskatīšanai un atjaunināšanai, un mēs attiecīgi komunicēsim ar dalībniekiem.

2. Andragogy #2 princips: Pieaugušo izglītojamo pieredze

Pieredze ir vērtīgs mācību līdzeklis, un īpaši tas attiecas uz pieaugušajiem, jo viņi ir saistīti ar savu dzīves pieredzi. Tādējādi mācību procesā jāņem vērā dalībnieku pieredze. Būtu jāveicina nevis iegaumēšanas uzdevumi, bet gan pasākumi, kas mudina pieaugušos izglītojamos doties ceļā, izpētīt šo tēmu un gūt pieredzi. Tādējādi pieaugušie izglītojamie var mācīties no savām kļūdām, tiem ir lielāka autonomija, risinot problēmas, un viņi var izmantot savas zināšanas praktiski.

3. Andragogy #3 princips: Atbilstība un ietekme uz izglītojamo dzīvi

Pieaugušajiem, kas mācās, ir jāredz, kā mācību mērķi var pozitīvi ietekmēt viņu dzīvi un kā tos var piemērot reālām situācijām pasaulē. Tas palīdz nodrošināt motivāciju, un pasniedzēji to var darīt, integrējot scenārijus mācībās. Ja iespējams, dalībnieku profilēšana var palīdzēt noteikt viņu galvenās intereses un orientēt mācīšanu uz tām.

4. Andragogy #4 princips:

Sniegt pieaugušajiem izglītojamajiem iespēju uzņemt informāciju, nevis to iegaumēt. Apmācībai ir jābūt vairāk orientētai uz problēmām, nevis uz saturu, jo pieaugušie, kas mācās, uzreiz vēlas redzēt, kā saturs palīdzēs viņiem atrisināt praktiskas problēmas. Pieaugušie var labāk absorbēt informāciju, liekot lietā to, ko ir iemācījušies, nevis vienkārši to iegaumējot. Tādējādi tiks pieliktas pūles, lai ilustrētu dezinformācijas jautājumu mūsu ikdienas dzīvē, un tiks veiktas klašu aktivitātes, tostarp simulācijas, ja iespējams, lai ļautu dalībniekiem saglabāt informāciju savā ilgtermiņa atmiņā ar atkārtojumu un pieredzes palīdzību.

2.2.3. Augstākā līmeņa pilsoņi

Projekta “GetFacts” partneri dalījās savā pieredzē par vecāka gadagājuma cilvēku apmācību, un šeit ir apkopoti viedokļi, pamatojoties uz viņu pieredzi un zināšanām:

Tabula2 mācīšana Pieaugušajiem un senioriem

Kādas ir dažas labas nodarbes/metodes,	Pieaugušie un seniori novērtē kontROLSarakstus, kur var sekot līdzī savam procesam, kā arī izdales materiālus
---	--

<p>ko esat izmantojuši, mācot pieaugušajiem un senioriem?</p>	<p>Pieaugušajiem skolēniem patīk izvēlēties, kā mācīties (video, teksti utt.) Spēļu elementi, diskusijas, kahoot.it testi, vairāk radošas aktivitātes kā learnapps.org, socative.com vai playbuzz.com Strādāt mazās grupās, īpaši ar senioriem, jo viņiem varētu būt nepieciešama viena mācību metode Uz projektu vai problēmām balstīts projekts un kontekstuāli Anoregotikas elementi</p>
<p>Kas ir tas, kas jāņem vērā, mācot pieaugušajiem un senioriem?</p>	<p>Paturiet prātā, ka pieaugušajiem un senioriem jau ir mācīšanās un dzīves pieredze un ka viņi ir eksperti savā jomā, tāpēc mums vajadzētu ar viņiem iepazīties un būt līdzvērtīgiem. Ņemt vērā pieaugušo zināšanas. Paskaidro vienkāršā un saprotamā valodā, vajadzības gadījumā atkārtojot un vienmēr lūdzot pārliecināties, vai viss ir skaidrs Svarīgi katras jaunās sesijas sākumā pārskatīt to, ko viņi ir paveikuši iepriekšējā sesijā Jābūt pozitīvai un pacietīgai pieejai Pajautā skolēniem, ko viņi īpaši vēlas mācīties Skaidri redzams, ka navienu tos nevērtē un ka kļūdas ir pieļaujamas Pieaugušajiem patīk iegūt konkrētu un precīzu informāciju, kamēr seniori uz šāda veida aktivitātēm raugās kā uz vietām, kur var socializēties, ar mazāku uzsvāri uz to, kas tiek mācīts. Pieaugušajiem ir jāsaprot, ka viņi var gūt tiešu labumu no tā, ko viņiem māca Svarīgi noteikt, kādas ir viņu intereses un vajadzības saistībā ar apmācību Īpaši senioriem, viņu bailes no tehnoloģijām un datoriem: daudzi seniori baidās no aprīkojuma un dažkārt atsakās to aiztikt, jo baidās to salauzt. Šis prāta stāvoklis, visticamāk, liegs senioriem kādreiz pieteikties kursam. Vai arī, ja to darīs, viņiem būs ļoti grūti eksperimentēt ar kādu iekārtu. Fiziskās grūtības: svarīga ir fiziskā un tīmekļa pieejamība. Tāpēc plānojiet mazākām grupām, lai būtu pietiekami daudz fiziskas vietas praktikantiem Digitālā kompetence, kultūras fons, valodas prasme, sociālo mediju izmantošana</p>
<p>Kādas aktivitātes/metodes nav piemērotas pieaugušo un senioru mācīšanai?</p>	<p>Lekcijas veida nodarbības Plašas darba sesijas Pēc 2 stundām seniori kļūst noguruši un nespēj koncentrēties. Kopumā nevar iemācīt kaut ko pārāk sarežģītu vai ir vajadzīgi ilgstoši pūliņi Atkarīgs no cilvēka. Daži spēļu veidi, kā arī lomu demonstrēšanas darbības nav īpaši populāras</p>

	Pašmācības vai pašvingrinājumi nav tik efektīvi ar senioriem, bet var tikt izmantoti ar nemainīgu mentoringu
--	---

Šī tabula tiks reproducēta pārskatītā formātā, lai to iekļautu instrumentu komplektā kā daļu no mūsu resursiem, kas paredzēti pasniedzējiem.

2.2.4. Jauktās grupas

Partneri centās atrast attiecīgus ziņojumus un informāciju par ģimenes apmācību. Projekts “Generations in Dialogue” ir noderīgs mācībām “GetFacts”, jo sniedz vērtīgu ieskatu par apmācības veikšanu, iesaistot jauniešus un vecāka gadagājuma cilvēkus. Kā minēts 2013. gada Evens Foundation publikācijā, projekta ziņojumā bija dažas lietas, kurām jāpievērš īpaša uzmanība. Ir vajadzīgs daudz laika dialogam starppaaudžu darbā, piemēram, diskusijas par izvēlēto mediju tēmu, lai vienotos par dažādiem uzdevumiem; atbalsts viens otram. Svarīgi iepļānot pietiekami daudz laika labiem rezultātiem. Apmaiņa starp dalībniekiem bija ļoti svarīga, un katras dienas sākumā un beigās visi dalībnieki pulcējās, lai runātu par projektu un apmainītos ar savu pieredzi. Šo sanāksmi vadīja komandas biedrs, gādājot par to, lai visi tiktu akceptēti un visas idejas tiktu izrunātas.

Grūtības, kas radās projekta īstenošanā, bija šādas: nav viegli atrast vecāka gadagājuma cilvēku grupas projektam, jo nav daudz vietu, kur viņi bieži satiekas. Tomēr pēc projektu realizācijas lielākā daļa bija ļoti ieinteresēti, lai piedalītos vairāk projektos. Tika izteikts arī ierosinājums par turpmākajiem uzlabojumiem, un šo punktu varētu iekļaut projektā “GetFacts”. Īsa projekta prezentācija pirms starta varētu palīdzēt ieinteresētu dalībnieku atrašanā. Tas dotu gados vecākiem cilvēkiem priekšstatu par to, ko sagaidīt un ko viņiem darīt.

Ir gana daudz pētījumu un literatūras par vecāku ietekmi uz savu bērnu socializāciju un attīstību. Piemēram, Verma savā 2013. gada rakstā secina, ka vecākiem “ir liela ietekme uz sava bērna attīstību”. Pozitīva vecāku ietekme un palīdzēt bērnam izveidot veselīgu personību un veidot savu identitāti. Arī vecāki “palīdz attīstīt bērna morālo argumentāciju un tiesāšanas prasmes, izmantojot atbalstošas diskusijas un sarunas”. Tuvākas, drošas attiecības starp bērniem un vecākiem ietekmē bērna sociālo uzvedību nākotnē. Tādējādi mēs ceram, ka, dodot vecākiem/vecvecākiem iespēju kopā ar bērnu apmeklēt mācības, viņi varēs dalīties pieredzē un apmainīties ar idejām.

Lai gan ne attiecībā uz tematu par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, Terzian un Mbwana 2009. gada faktu lapā “Kādas ir vecāku iesaistes programmas pusaudžiem” sniedza kādu noderīgu ieskatu. Viņi atzīmēja, ka panākt, lai vecāki apmeklētu vecāku iesaistes programmas, ir sarežģīti, un ir jāstimulē un jāveic citas stratēģijas, lai saglabātu dalībniekus. Viņi novērtēja 47 vecāku iesaistes programmas un konstatēja, ka programmas, kuru galvenā stratēģija ir sniegt vecākiem

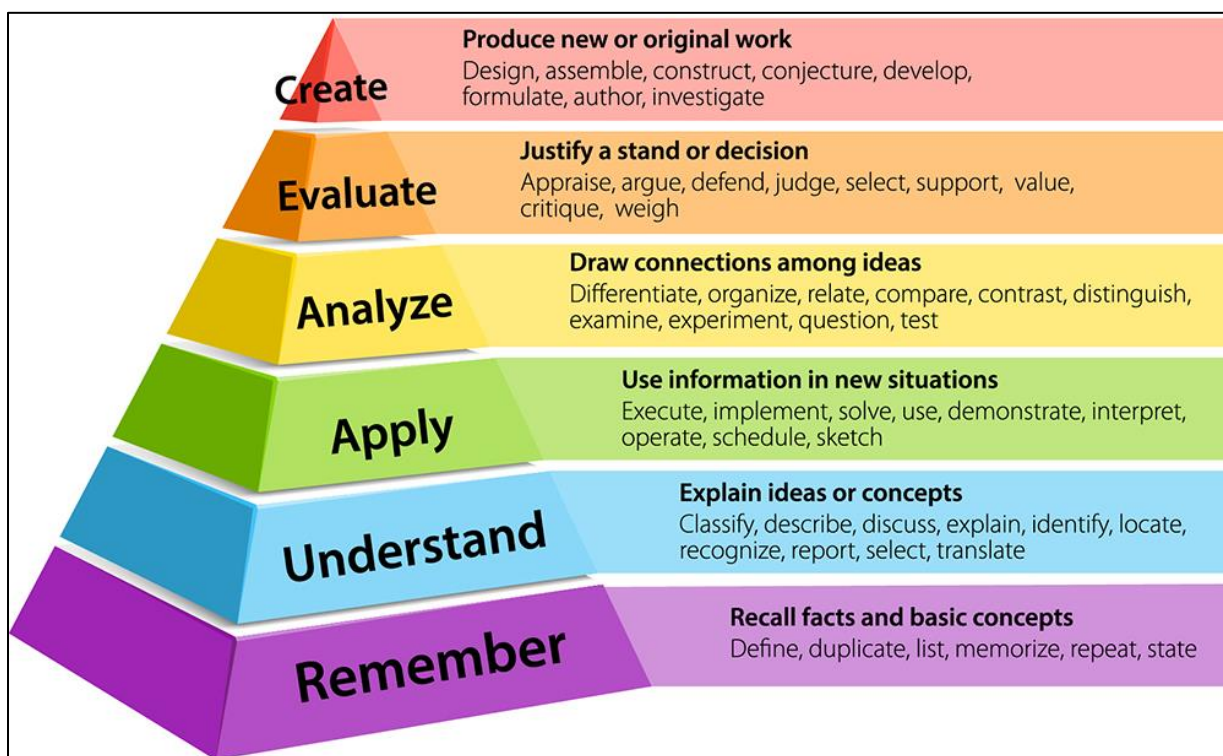
informāciju par konkrētu tēmu, bet nedod viņiem iespēju praktizēt prasmes vai piedalīties aktivitātēs ar bērniem, kopumā tika atzītas par mazāk veiksmīgām.

3. Pieņemtā metodoloģija

3.1. Vispārīgs pārskats

Ekspertu apaļā galda sanāksmē, kas notika 2019. gada 19. novembrī, dalībnieki apsprieda, vai mums vajadzētu būt atšķirīgiem mācīšanās rezultātiem attiecībā uz divām dažādām mērķa grupām. Secinājums bija tāds, ka mums var būt vienādi mācību rezultāti, bet izmantot atšķirīgas metodes un/vai līdzekļus abām grupām.

Attēls 2 Bloom's taksonomija

Avots: <https://www.turtlelake.k12.wi.us/faculty/wmarek/bloomstaxonomy.cfm>

Bloom's taksonomija ir kognitīvo prasmju hierarhija, kas nozīmē, ka augstākā līmeņa mācīšanās ir atkarīga no tā, vai ir iegūtas nepieciešamās zināšanas un prasmes zemākos līmeņos. Taksonomiju 1956. gadā ierosināja Benjamins Blūms, izglītības psihologs Čikāgas Universitātē, un tā tika pārskatīta 2001. gadā. To var izmantot, lai klasificētu izglītības apguves mērķus, palīdzētu skolotājiem mācīt/plānot savas nodarbības un skolēniem mācīties. (Ārmstrongs, n.d.)

Runājot par Bloom 's Taxonomy par dažādiem mācīšanās līmeņiem, dalībnieki pie apaļā galda apsprieda, vai mēs varam sagaidīt, ka sasniegsim vairāk par 2. līmeni (izpratne). Ņemot vērā

laika ierobežojumus, proti, tikai 10 stundas, plašu dalībnieku vecuma diapazonu un viņu atšķirīgo pieredzi, vairums dalībnieku uzskatīja, ka ir daudz lietderīgāk tiekties uz 2. līmeni. Ir veikti pasākumi, lai mācību plānā iekļautu jautājumus/pasākumus, kas varētu radīt augstāku mācīšanās līmeni. Tomēr, tā kā šī ir izmēģinājuma apmācība, pēc atgriezeniskās saites ziņojuma var labāk pārskatīt un atjaunināt struktūru un mērķus. Dažus pasākumus var pielāgot, lai sasniegtu augstāku mācīšanās līmeni, un atkarībā no dalībnieku skaita instruktori var izmantot elastīgumu, veicot mācības.

Joprojām nav skaidrs, kāds ir dalībnieku kompetences līmenis, un viņu interese mācīties par dezinformāciju un citu būtisku informāciju joprojām nav zināma. Tā kā apmācība par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi ģimenē joprojām ir jauna koncepcija un ņemot vērā dalībnieku atšķirīgo vecumu un izcelsmi, mūsu pieejai ir jāpaliek elastīgai un iesaistošai.

Attiecībā uz “GetFacts” mācībām mēs cenšamies apkopot informāciju, izmantojot pirmsmācību aptauju un konsultācijas par dalībnieku interesēm un pamatinformāciju, kā arī informēt viņus par izvirzītajiem mērķiem un metodēm to sasniegšanai. Atsauksmes, kas apkopotas pēc pilotu mācībām, tiks izmantotas arī mācību pārskatīšanai un atjaunināšanai, un mēs attiecīgi komunicēsim ar dalībniekiem.

Mācīšanas un mācīšanās prakse izglītībai plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes jomā var balstīties uz dažādām mācību metodēm (piemēram, **uz problēmām balstīta mācīšanās, uz diskusijām balstīta mācīšanās, sadarbība un uz spēlēm balstīta mācīšanās** utt.). Lielākā daļa šo metožu ir balstītas **uz aktīvu mācīšanos**. Mēs cenšamies iekļaut šīs metodes mācībās un pielāgoties atbilstoši dažādām grupām. Pasniedzējam būs jāiziet cauri mācību mērķiem kopā ar dalībniekiem un pirms tādām darbībām kā spēles, ja tās ir jāizmanto.

Mācībās tiks izmantota jauka pieeja, kas smelsies iedvesmu no konstruktīvistu mācību teorijas un didaktiskajām metodēm, kurām nepieciešams dalībnieku aktīvs ieguldījums. Konstruktīvisms ir teorija, kurā teikts, ka cilvēki veido paši savu izpratni un zināšanas par pasauli, piedzīvojot lietas un tad pārdomājot šo pieredzi. Didaktisko mācību metožu teorija balstās uz pamatzināšanām, ko studenti ir ieguvuši un cenšas uzlabot un nodot šo informāciju.

Kombinētā pieeja nodarbina arī 4 dažādas stratēģijas:

(Stratēģijas var viena otru papildināt, un dažādas dažādu kategoriju metodes var izmantot vienā sesijā, un dažas metodes var pārklāties.)

1) Tiešā instrukcija

Skolotāju orientētu un efektīvu informācijas sniegšanu vai pakāpenisku prasmju attīstīšanu. Labi darbojas arī citu mācīšanas metožu ieviešanai.

Izvēlētās iespējamās metodes: strukturēts pārskats, lekcija, salīdzināšana un kontrasts

2) Netiešs norādījums

Studentu uzmanības centrā ir augsta līmeņa studentu iesaistīšanās novērošanā, izmeklēšanā, datu secinājumu sagatavošanā vai hipotēžu veidošanā. Tajā tiek izmantota studentu interese un ziņkāre, kā arī tiek veicināta personu prasmju un spēju attīstība.

Izvēlētās iespējamās metodes: laužama diskusija, vadīta izmeklēšana, problēmu risināšana

3) Interaktīvs norādījums

Lielā mērā balstās uz diskusiju un dalīšanos starp dalībniekiem. Skolēni var mācīties no vienaudžiem un skolotājiem.

Izraudzītās iespējamās metodes: debates, prāta vētra, līdzdalībnieku mācīšanās, diskusijas, sadarbība, mācīšanās, problēmu risināšana

4) Pieredze

Induktīvs, izglītojamais centrēts un orientēts uz darbību. Personalizētas pārdomas par pieredzi un spēju likt mācīties strādāt jaunās situācijās ir daļa no šīs stratēģijas

Izvēlētās iespējamās metodes: Spēles, lomu spēlēšana

Iepriekš minētajās mācību stratēģijās izmantotie līdzekļi pēc iespējas tiks pielāgoti dalībnieku "kontekstam". Šādā veidā viņi var apstrādāt jaunu informāciju vai zināšanas tādā veidā, ka tām ir nozīme savā ziņā.

Mācīšanās var būt sarežģīts process, un, ja mainīgie lielumi ir nezināmi un/vai neskaitāmi, tam nepieciešama lielāka uzmanība un pūles. Mācības ideālā gadījumā būtu jāsadala vairākās sesijās, veltot laiku, lai dalībnieki varētu apmainīties viedokļiem un sniegt atsauksmes sesijas sākumā un beigās, un pēc iespējas vairāk izmantojot tiešu mācīšanu, kopīgu mācīšanos un uz problēmām balstītu mācīšanos.

3.2. Palielināt stratēģiju un ņemt vērā

Lai uzlabotu plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, nav vienas vienīgas pieejas, bet gan, ja runa ir par pastiprināšanu. Kopumā veiksmīgām sociālām programmām vajadzētu būt teorētiskām un uz pierādījumiem/pētījumiem vērstām. Šādu programmu paplašināšana nav vienkārša, un "Sacks et al." (2015) ir pārskatījis paraugpraksi, lai palielinātu efektīvu programmu skaitu no visas literatūras, un savos galvenajos secinājumos minēts, ka:

- ❖ Lai efektīvi replicētu un izvērstu uz pierādījumiem balstītu programmu, nepieciešams laiks, plānošana un pūļu un resursu mobilizēšana no kopienām, programmu izstrādātājiem un ieviešanas organizācijām
- ❖ Lai nodrošinātu, ka vērienīgi centieni rada augstas kvalitātes īstenošanu, programmu izstrādātājiem, īstenošanas organizācijām un finansētājiem būtu jāapsver vairāki faktori, tostarp pamatelementu noteikšana, atbilstošas programmas izvēle vietējam kontekstam, organizācijas spēja palielināt skaitu, personāla un vadības piesaistīšana, precizitātes un rezultātu uzraudzība, pastāvīgas apmācības un tehniskās palīdzības sniegšana un ilgtspējīga finansējuma noteikšana.

Larson et al. savos galvenajos atzinumos apkopo, ka, lai palielinātu apjomu, ir iesaistīti vairāki partneri un partneriem ir vairākas lomas. Palielinot skaitu, mēs plānojam ievērojami palielināt sekmīgas programmas ilgstošo īstenošanu skaitu, tādējādi nodrošinot vairāk cilvēku ar līdzvērtīgām priekšrocībām. Sociālie tīkli tiek savienoti un iespējoti, un tas ir veids, kā atrast partnerus un iespējamus dalībniekus. Programmas precizitāte var tikt ietekmēta gan pirms, gan pēc mērogošanas. Pārizzugdrošana ir kopīga, kopīga un dažreiz pārveidojoša. Pielāgošanās bieži tiek gaidīta un dažkārt arī iedrošināta. Pat vislabākā programma var neizdoties, ja tā tiek ieviesta nepiemērotā vidē. Kontroles un mācīšanās uzraudzība ir atšķirīga.

Attiecībā uz “GetFacts” pilotu apmācību mēs esam iekļāvuši mācību shēmu ar mācīšanās rezultātiem, ko identificējuši un pārskatījuši partneri, instruktori un eksperti. Arī regulāra saziņa starp partneriem un tiem sekojošiem webināriem ir vērsta uz to, lai sniegtu nepieciešamo palīdzību. Papildus lēmumam par pamatelementiem (mācību mērķiem, rezultātiem un metodēm) mēs joprojām esam elastīgi attiecībā uz resursiem un izpildi.

4. Dalībnieki

4.1. Dalībnieku atlases kritēriji

Tā kā apmācība ir vērsta uz dezinformāciju un nepatiesām ziņām sociālo plašsaziņas līdzekļu platformās, paredzams, ka dalībnieki izmantos vismaz vienu sociālo plašsaziņas līdzekļu platformu vai būs iepriekš informēti par to. Ņemot vērā personas datu aizsardzību un grūtības sertificēt dalībnieku “sociāli un ekonomiski nelabvēlīgo fonu”, partneri un/vai pasniedzēji varētu sniegt vispārēju aprakstu par teritoriju, kurā atrodas skola, mācību centrs vai bibliotēka.

4.2. Dalībnieku pieņemšana darbā

Partneru sanāksme notika 2019. gada 20. novembrī, un tajā piedalījās arī pasniedzēji. Sanāksmes laikā dalībnieki apsprieda, kā viņi grasās pieņemt darbā dalībniekus, kā arī savas bažas.

Mācībās ir iesaistīta īpaša jauniešu vecuma grupa vecumā no 14 līdz 16 gadiem ar vecākiem/vecvecākiem par salīdzinoši jaunu tēmu, mūsu pētījumā netika atrasti nekādi iepriekšējie pētījumi par ģimeņu apmācību, iesaistot šo vecuma grupu šai mediju lietotprasmes tēmai.

Katrs partneris un viņu pasniedzēji strādās kopā, lai pieņemtu darbā dalībniekus. Dažas partneru idejas par to, kā atrast izdevīgus dalībniekus, ietver darbu ar vietējām bibliotēkām un skolām, pieslēdzoties to esošajam tīklam.

Jautājums par to, ka daži jaunieši, kuri varētu interesēties par mācībām, varētu būt nepilngadīgie vai bāreņi, tika aktualizēts tikšanās laikā. Šajā gadījumā dalībnieku atlasē var izmantot elastību un ļaut viņu paplašinātajiem ģimenes locekļiem, juridiskajiem aizbildņiem vai pedagogiem mācīties kopā ar viņiem.

4.3. Dalībnieku motivācija

Tā kā apmācībā ir iesaistīti ne tikai jaunieši vecumā no 14 līdz 16 gadiem, bet arī pieaugušie un vecāka gadagājuma cilvēki, ir grūti noteikt atsevišķu stratēģiju, lai piesaistītu visus potenciālos dalībniekus.

Tālāk ir minēti daži veidi, kā dalībniekus motivēt piedalīties un pabeigt mācības.

- 1) Skatīt saikni starp mācību mērķiem un to, ka sabiedrība ir labāk informēta/pilnvarota veikt apzinātu izvēli
- 2) Jāsaprot, ka iespēja izdarīt labāk pārdomātu izvēli palīdz viņiem labāk izmantot savas tiesības
- 3) veids, kā aktīvāk iesaistīties ģimenes locekļa mācīšanās pieredzē un dzīvē
- 4) Uztveramie stimuli, piemēram, biļetes, balvas, utt.

5. Iespējamās problēmas un iespējamie risinājumi

Dažādas valodas un dialekti, ko runā potenciālie dalībnieki, dažādi (izglītojoši) dalībnieku **foni**, piemēram, imigranti un līdz ar to dažādas kultūras var radīt grūtības instruktoriem apmācības un materiālu sagatavošanas jomā.

Iespējamās grūtības ietver arī **grūtības, ar kurām saskaras ģimenes locekļi, lai pievienotos** mācībām. Piemēram, jaunatne varētu būt ieinteresēta apgūt mācības, bet vecāki/vecvecāki nav, un otrādi.

Daži partneri ierosināja **realizēt** apmācību vecākiem, kuri pēc tam panāks, ka viņu bērni piedalās kopā. Daži partneri dalījās savos nodomos tieši sadarboties ar skolām un vispirms atrast

jaunatnes dalībniekus. Projektā “Generations in Dialogue” veiksmīgāks veids, kā atrast dalībniekus, bija **sadarboties ar citām organizācijām**, tādējādi izmantojot jau esošo tīklu.

Tika runāts arī par **stimulu radīšanu** dalībniekiem, ko viņi var saņemt pēc sekmīgas mācību pabeigšanas, lai labāk pārliecinātu ģimenes pievienoties. To turpinās izpētīt partneri, izstrādājot savas budžeta detaļas. Partneri un instruktori pēc apmācības veikšanas un dalībnieku atsauksmju analīzes var arī sīkāk dalīties ar pieņemto stratēģiju un izvērtēt izmēģinājuma un noslēguma ziņojumā iekļautos procesus.

6. Atsauces

- European Commission (2019a) Media Literacy <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/media-literacy> Accessed 08.12.2019
- European Commission (2019b) Tackling online disinformation <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/tackling-online-disinformation> Accessed 07.12.2019
- European Commission (2018) Final results of the Eurobarometer on fake news and online disinformation <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/final-results-eurobarometer-fake-news-and-online-disinformation> Accessed 06.12.2019
- EACEA (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) National Policies Platform <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki/countries> Accessed 06.12.2019
- Empower (2019) Good Practice Catalogue for Media Literacy and Critical Thinking in VET. <http://www.empowerme-project.eu/learning-portal/good-practice-catalogue/> Accessed 02.12.2019
- McDougall, J., Zezulkova, M., van Driel, B., Sternadel, D. (2018). 'Teaching media literacy in Europe: evidence of effective school practices in primary and secondary education', *NESET II report*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. doi: 10.2766/613204.
- LIE DETECTORS <https://lie-detectors.org/> Accessed 04.12.2019
- Nationale Opleiding MediaCoach <https://www.nomc.nl/> Accessed 01.12.2019
- Donoso, V., Sefen, M. (2019) Developing a participatory, whole-school Social Media Literacy Strategy. Some recommendations from the sml4change project. European Schoolnet. Available at: <http://fcl.eun.org/documents/10180/3762264/Developing+a+participatory%2C%20whole-school+Social+Media+Literacy+Strategy+Some+recommendations+from+the+sml4change+project/5958b15d-2648-413c-b6a7-8b69ab6c8372>
- Accessed 01.12.2019
- Christopher Pappas (2013) The Adult Learning Theory – Andragogy – of Malcolm Knowles <https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>
- Accessed 02.12.2019
- Digital Competence Development System (DCDS) Development Methodology Report <http://www.dcds-project.eu/results/dcd-methodology/> Accessed 01.12.2019
- Verma, V. (2013) 'Parental Influence on the emotional, moral, and social Development of Children and findings of popular psychologists.' *IOSR Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS)* Volume 16, Issue 3 (Sep. - Oct. 2013), 100-103. Available at: <https://www.iosrjournals.org/iosr-jhss/papers/Vol16-issue3/O0163100103.pdf> Accessed 01.12.2019
- Terzian, M. & Mbwana, K. (2009) Fact Sheet: What works for parent involvement programs for adolescents: Lessons from Experimental Evaluations of Social Interventions. Child Trends Fact Sheet.

Available at: <https://www.childtrends.org/publications/what-works-for-parent-involvement-programs-for-adolescents-lessons-from-experimental-evaluations-and-social-interventions>
Accessed 01.12.2019

Armstrong, P. (n.d.) Bloom's Taxonomy. Available at : <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/blooms-taxonomy/> Accessed 20.11.2019

Sacks, V., Beltz, M., Beckwith, S. & Moore, K.A. (2015) How to Scale Up Effective Programs Serving Children, Youth, and Families. Available at: <https://www.childtrends.org/publications/how-to-scale-up-effective-programs-serving-children-youth-and-families-2> Child Trends Research Brief.

Accessed 02.12.2019

Larson, R.S., Dearing, J.W. and Backer, T.E. (2017) Strategies to Scale Up Social Programs: Pathways, Partnerships and Fidelity. Wallace Foundation. Available at:

<https://www.wallacefoundation.org/knowledge-center/Documents/Strategies-to-Scale-Up-Social-Programs.pdf> Accessed 03.12.2019